

Burgemeester en wethouders van Renswoude
Postbus 8
3927 ZL Renswoude
omgevingsvisie@renswoude.nl

Utrecht, 26 maart 2018
Kenmerk: 5/ 2018 / NB / 205.4
Betreft: Inspraakreactie concept Omgevingsvisie Renswoude

Geacht college,

Wij hebben kennis genomen van uw concept omgevingsvisie en maken graag gebruik van de gelegenheid om hierop te reageren. Het doel van de Omgevingsvisie is beschreven als het creëren van een strategische visie voor de langere termijn voor de hele fysieke leefomgeving van Renswoude. De Omgevingsvisie moet antwoord geven op de vraag hoe Renswoude er in 2030 uit ziet. Vanuit dit doel hebben wij de concept Omgevingsvisie beoordeeld.

In de Omgevingsvisie worden 4 gemeentelijke doelen (1. Saamhorigheid, sociale cohesie en veiligheid, 2. Ruimtelijke kwaliteit en gezondheid, 3. Energietransitie, 4. Bereikbaarheid) beschreven voor 4 ruimtelijke thema's (Wonen, Werken, Voorzieningen en Buitengebied). De gemeente kent bij het realiseren van de doelen een grote rol toe aan initiatieven van particulieren.

Wij onderschrijven de gemeentelijke doelen, en ondersteunen het idee dat de samenleving uitgenodigd wordt haar rol te pakken. Tegelijkertijd vinden we dat de doelen duidelijker uitgewerkt moeten worden in de verschillende thema's van de Omgevingsvisie. De Omgevingsvisie moet immers kaderstellend zijn voor het Omgevingsplan en initiatiefnemers. Wij missen vooral een richtinggevend kader voor de onderwerpen ruimtelijke kwaliteit en energietransitie. Dit lichten wij hieronder toe.

Ruimtelijke kwaliteit en gezondheid

① De Omgevingsvisie wil beschrijven hoe Renswoude er in 2030 uit moet zien. Wat verstaat de gemeente in dat licht onder ruimtelijke kwaliteit? Wij pleiten voor een duidelijk gemeentelijk kader voor ruimtelijke kwaliteit, waarbinnen een initiatiefnemer een plan kan opstellen. Bovendien vragen wij u om ook verplicht te stellen dat een initiatiefnemer zich laat adviseren door een onafhankelijk expert, bijvoorbeeld de ervenconsulenten, de landschapscoördinator of de adviseur ruimtelijke kwaliteit van de provincie. Ook vinden wij het belangrijk situaties te beschrijven waar ruimtelijke kwaliteitswinst te behalen valt (waar zijn knelpunten en/of kansen voor verbetering?) en waar deze al toereikend is, en daarbij de link te leggen tussen de inrichting van het landelijk gebied en de doelen voor duurzame energie (zie later in deze brief voor meer details).

② In de Omgevingsvisie is beschreven dat meer groen helpt om het dorp klimaatbestendig en gezond te maken. Wij vragen u meer concreet te beschrijven wat de gemeente wil bereiken door in de Omgevingsvisie concrete doelen op te nemen voor klimaatadaptatie:

samen voor een mooi en duurzaam Utrecht

- Breng risicoplekken in kaart, bijvoorbeeld door het uitvoeren van lokale stresstesten. Bespreek in een risicodialog de opgave, ambities en mogelijke maatregelen met bewoners en andere stakeholders;
- Spreek concrete normen af voor neerslag, wateroverlast, verharding, afkoppeling en waterberging;
- Beschrijf eisen voor groen-blauwe dooradering;
- Geef speciale aandacht aan 'gevoelige bestemmingen', zoals elektriciteitsvoorzieningen en infrastructuur;
- Stel aan iedere nieuwe bebouwing/verharding eisen voor het creëren van meer groen en schaduw en opvang van water in de bebouwde omgeving. Bijvoorbeeld groene gevels, groene daken, tuinen en parken, ontlastputten, wadi's, waterdoorlatende verharding, het vervangen van overbodige verharding en het afkoppelen van de regenwaterafvoer van de riolering;
- Stel dezelfde eisen voor groen, schaduw en opvang van water bij onderhoud van bestaande bebouwing en voorzieningen (beheer en onderhoud van wegen, riolering, speelplekken en groen).

3 Uit de Omgevingsvisie blijkt dat dorpsuitbreiding kan plaatsvinden in het gebied 'binnen de beken' en indien nodig ook daarbuiten. Uit de bijlage blijkt dat met het gebied 'binnen de beken' ook gebieden buiten de rode contour worden bedoeld (zoals aangewezen in de Provinciale Ruimtelijke Structuurvisie (PRS) herijking 2016 en Provinciale Ruimtelijke Verordening (PRV) herijking 2016). De Omgevingsvisie is daardoor in strijd met de PRS en PRV. Wij verzoeken u in de Omgevingsvisie uitbreidingen te beperken tot binnen de rode contour, om daarmee groene buitengebieden open en groen te houden en landschappen en natuurgebieden te beschermen. Dit kan door inbreidingslocaties te benutten of bedrijfsbestemmingen te wijzigen in woonbestemmingen. Ook kan er voor worden gekozen VAB's te clusteren in nieuwe buurtschappen of uitbreidingen van bestaande buurtschappen, zodat deze leefbaar blijven.

4 Voor ontwikkelingen in het Buitengebied wordt de ruimtelijke kwaliteit gekoppeld aan zorg voor bestaande natuurwaarden. Wij verzoeken u te beschrijven wat de gemeente bedoelt met bestaande natuurwaarden, zodat dit een duidelijk kader biedt voor toekomstige ontwikkelingen. Nieuwe ontwikkelingen mogen actuele en potentiële waarden van het Natuurnetwerk Nederland (NNN) niet significant aantasten. Buiten het NNN mogen nieuwe ontwikkelingen de actueel voorkomende soorten niet aantasten of verstoren. Wij vragen u om hierbij ook aandacht te besteden aan het realiseren van natuur- en landschapswaarden (groenblauwe dooradering). Voor uitbreidingen bij agrariërs kan specifiek vermeld worden dat alleen natuurinclusieve uitbreidingen zijn toegestaan. Wij verwijzen daarbij graag naar ons Actieplan Duurzame Landbouw met Natuur in Utrecht, dat is opgesteld door natuur- en landbouworganisaties in Utrecht.

5 Tot slot is beschreven dat de gemeente afstapt van het Landbouwontwikkelingsgebied (LOG). Onduidelijk is of de gemeente daarmee alleen de uitbreidingsmogelijkheden zoals beschreven voor het landbouwstabiliseringsgebied uit de PRS en PRV wil handhaven en de grotere uitbreidingsmogelijkheden (o.a. intensieve veehouderij) zoals die gelden voor het LOG niet langer wil toestaan. Of betekent dit dat de gemeente ook buiten het LOG grotere ontwikkelingsmogelijkheden aan agrariërs wil toekennen? Dit laatste is in strijd met de PRV en vinden wij onwenselijk.

6 Wij vinden dat beschreven moet worden wat de gemeente wil bereiken op het gebied van landbouw. Omdat er ook duidelijke doelstellingen zijn voor gezondheid, landschappelijke waarden en natuurwaarden past een ontwikkeling richting natuurinclusieve, grondgebonden landbouw goed bij de gemeente. Uitbreidingen van intensieve veehouderijen horen daar niet bij. De Omgevingsvisie zou daarom natuurinclusiviteit en grondgebondenheid als voorwaarden moeten verbinden aan agrarische uitbreidingen.

Energietransitie

Terecht erkent de gemeente dat met de klimaatafspraken in Parijs we een weg zijn ingeslagen die op lokaal niveau moet worden bewandeld, dus ook in Renswoude. Wij kunnen dit niet rijmen met de keuzes die in de Omge-

7 vingsvisie gemaakt worden. Windmolens en zonneweides worden uitgesloten, terwijl met alleen zonnepanelen op bedrijfsdaken¹ de klimaatdoelstellingen niet behaald kunnen worden. Ook zijn wij van mening dat de ambitie 'zo energieneutraal mogelijk te bouwen' niet voldoende is om de energietransitie vorm te geven. Wij pleiten ervoor dat in de Omgevingsvisie de eis wordt opgenomen dat alle nieuwe bebouwing energieneutraal en aardgasvrij of zelfs energieleverend moet worden gerealiseerd en dat bestaande bebouwing vanaf 2030 energieneutraal moet zijn.

Daarnaast vinden wij dat op alle vormen van duurzame energie ingezet moet worden. Windmolens en zonnepanelen moeten niet op voorhand worden uitgesloten. Langs infrastructuur, randen van bedrijventerrein en pauze-landschappen kunnen ze juist een meerwaarde voor de leefomgeving vormen, bijvoorbeeld door te kijken naar multifunctioneel ruimtegebruik en naar koppeling met andere thema's (natuur, recreatie, voedselproductie, educatie). Uiteraard moeten ze op alle locaties goed worden ingepast, met participatie van de omgeving (bij de locatiebepaling, uitwerking en financieringswijze). De inwoners kunnen daarbij profiteren van de opbrengsten. De gemeente kan sturen op lokaal eigendom. Zie voor meer informatie de [flyer](#) van de NMU die berekeningen laat zien wat er nodig is om in 2023 minimaal 16% duurzame energie op te wekken.

Bereikbaarheid

8 Luchtverontreiniging staat in de top 3 van veroorzakers van ziekten en sterfte en wordt voor een groot gedeelte veroorzaakt door verkeer en vervoer. Bovendien is verkeer verantwoordelijk voor CO₂-uitstoot en geluidsoverlast. Daarnaast nemen wegen en parkeerplekken veel kostbare ruimte in beslag, ruimte die ook op een andere manier gebruikt kan worden, bijvoorbeeld voor groen of speelplekken. De oplossing hiervoor is simpel: meer duurzame mobiliteit. De NMU adviseert de gemeente in de Omgevingsvisie concrete doelen op te nemen voor gezonde en duurzame mobiliteit door bij nieuwbouw, transformatie en gebiedsontwikkeling:

- Een lagere parkeernorm te hanteren;
- Voorzieningen voor elektrische voertuigen en gedeeld vervoer te verplichten;
- Te voorzien in fietsparkeergelegenheden en comfortabele snelfietsroutes die goed aansluiten op het fietsnetwerk en die geschikt zijn voor snelle fietsen, zoals e-bikes en speedpedelecs.

Wij hopen dat u onze overwegingen en suggesties mee wilt nemen bij de verdere vaststelling van de omgevingsvisie. Voor meer informatie kunt u contact opnemen met Nicolette Buiten van de NMU via n.buiten@nmu.nl of 06 - 41 52 57 84.

Met vriendelijke groet,

Namens de Natuur en Milieufederatie Utrecht

Ir. J.A.C. Hogenboom
directeur

¹ Als alle daken in Renswoude met zonnepanelen worden belegd, levert dit 17% duurzame energie (bron: www.zonnekaart.nl van het energiegebruik van Renswoude op. Zie verder de [flyer](#) van de NMU, met berekeningen voor aantallen windmolens en hectares zon, om in 2023 minimaal 16% duurzame energie op te wekken.